

OPEN DIALOG FOUNDATION

Open Dialog Foundation, 11a Szucha Avenue, office 21, 00-580 Warsaw, Poland

Tel. +48 22 307 11 22

www.odfoundation.eu

Warszawa, 28.02.2014

Ukraińskie władze informują o zbrojnym wtargnięciu rosyjskich wojsk na Krymie

27.02.2014 kilkadziesiąt uzbrojonych osób zajęło budynek Rady Najwyższej i Gabinetu Ministrów Republiki Krymu w Symferopolu (Ukraina). Zawiesili oni na masztach rosyjskie flagi i zabarykadowali się w zajętych budynkach. Napastnicy nazywają siebie „przedstawicielami samoobrony rosyjskojęzycznej ludności Krymu”. Równocześnie rozpoczęły się manewry sił zbrojnych FR w miejscach dyslokacji rosyjskiej Floty Czarnomorskiej. **28.02.2014** rosyjskie wojska zajęły lotnisko w Sewastopolu oraz podjęły próbę zajęcia lotniska w Symferopolu. Minister spraw wewnętrznych Ukrainy poinformował o zbrojnym ataku i okupacji. Światowa i ukraińska społeczność obawiają się, że Rosja podejmie próbę zrealizowania na Ukrainie „gruzińskiego scenariusza” z 2008 roku, kiedy pod pretekstem obrony swoich obywateli rosyjskie wojska okupowały część Gruzji.

Sytuacja na Półwyspie Krymskim zaogniła się w ciągu ostatnich kilku dni. 26.02.2014 miało się odbyć nadzwyczajne posiedzenie plenarne Rady Najwyższej Autonomicznej Republiki Krymu (ARK, najwyższy organ przedstawicielski autonomii). Posiedzenie prawdopodobnie miało zostać poświęcone sytuacji w kraju. W związku z tym, obok budynku Rady Najwyższej z samego rana 26.02.2014 zaczęto się gromadzić na dwóch wiecach: jeden o charakterze prorosyjskim (skupiał przed wszystkim etnicznych Rosjan), drugi – proukraiński (skupiał etnicznych Ukraińców i Tatarów Krymskich). Uczestnicy prorosyjskiego wiecu domagali się nieuznawania nowej ukraińskiej władzy, oraz odłączenia Krymu od Ukrainy i przyłączenia go do Federacji Rosyjskiej. W trakcie wieców doszło do niewielkich starć, kilka osób zostało rannych, jedna osoba zmarła na skutek ataku serca. Z powodu zaostrzenia sytuacji posiedzenie Rady Najwyższej nie doszło do skutku. Według oficjalnej wersji, powodem był brak quorum¹.

Przewodniczący Rady Najwyższej ARK Vladimir Konstantinov jako niewiarygodną określił, rozpowszechnianą przez niektóre media informację, że podczas posiedzenia plenarnego parlamentu autonomii planowano podjęcie radykalnych decyzji, łącznie z separacją Krymu od Ukrainy. **„Krymski parlament nie zgłaszał do rozpatrzenia sprawy separacji Krymu od Ukrainy. To prowokacja, mająca na celu zdyskredytowanie Rady Najwyższej Autonomii, zdyskredytowanie jej legitymacji. Niestety, ta prowokacja została zorganizowana i poparta przez krymski rząd, który jest gotowy poświęcić stabilizację społeczno-polityczną na półwyspie dla zachowania władzy”**², - oznajmił Konstantinov.

Rano 27.02.2014 poinformowano, że nieznanymi uzbrojeni ludźmi zajęli budynki Rady Najwyższej i Gabinetu Ministrów ARK. Doszło do tego około 4:00 rano. W związku z tym zaalarmowane zostały wszystkie siły wojsk wewnętrznych oraz milicji na półwyspie krymskim. Rejon w dzielnicy, w którym znajduje się Rada Najwyższa i Gabinet Ministrów, został zamknięty. Prokuratura generalna Ukrainy i służba bezpieczeństwa rozpoczęły śledztwo w sprawie zajęcia budynków administracyjnych w Symferopolu. Została wszczęta sprawa karna na podstawie artykułu „Akt terrorystyczny”. Na razie nie wiadomo, kim są sprawcy zajęcia budynków. Sami nazywają siebie przedstawicielami samoobrony rosyjskojęzycznej ludności Krymu. Według informacji eks-ministra obrony Ukrainy Yevgeniya Marchuka, budynki administracyjne zostały zajęte przez wojskowy specnaz z Sewastopola. „Wojskowy specnaz przybył z Sewastopola na dwóch Kamazach, rozbroił ochronę i zajął krymską Radę Najwyższą i Radę Ministrów. **Sprawcy zajęcia oznajmili, że będą ochraniać budynek krymskiego parlamentu i**

¹ <http://dw.de/p/1BFq8>

² <http://kp.ua/daily/260214/440954/>

rzędu. Obecnie wpuszczają krymskich deputowanych do budynku parlamentu, gromadzą quorum potrzebne do otwarcia sesji. Według moich informacji, planowany jest powrót do Konstytucji Krymu z 1992 roku, formowanie „swojego” rządu, a następnie prawdopodobnie referendum³, - oświadczył Yevgeniy Marchuk.

Prezydium Rady Najwyższej opowiedziało się za przeprowadzeniem referendum w sprawie rozszerzenia uprawnień autonomii. Przewodniczący Rady Najwyższej Krymu Vladimir Konstantinov powiedział, że na sesji nadzwyczajnej krymskiego parlamentu zostaną rozpatrzone dwie sprawy – przeprowadzenie 25.05.2014 na Krymie powszechnego referendum w sprawie rozszerzenia uprawnień ARK oraz sytuacji gospodarczej na Krymie⁴. Deputowany ludowy Ukrainy Andrey Senchenko powiedział, że posiedzenie krymskiego parlamentu było bacznie obserwowane przez uzbrojonych ludzi (jego zdaniem, to byli wojskowi)⁵.

Aktywizacja działań rosyjskich sił zbrojnych

Równolegle z zaostrzającą się sytuacją na Krymie, zaktywizowane zostały działania rosyjskich sił zbrojnych na granicy z Ukrainą w Sewastopolu (gdzie ma swoją bazę Flota Czarnomorska Federacji Rosyjskiej) oraz w basenie Morza Czarnego. Między innymi 26.02.2014 prezydent Rosji Vladimir Putin wydał rozkaz przeprowadzenia manewrów wojskowych w centralnym i zachodnim okręgu wojskowym FR, graniczącymi z Ukrainą⁶. W dniu 26.02.2014 dziennikarze odnotowali także fakt przemieszczania się rosyjskich wojsk w pełnej gotowości bojowej z amunicją – kilka samochodów ciężarowych przewoziło żołnierzy z Sewastopola do Jałty, gdzie znajduje się sanatorium o tej samej nazwie, należącego do Federacji Rosyjskiej.

Rano 27.02.2014 w pobliżu Sewastopola została zauważona kolumna rosyjskich pancernych transporterów (BTR), przemieszczająca się w stronę Symferopola. Później jednak zawróciły i skierowały się z powrotem do Sewastopola. Wojsko poinformowało, że trwają zaplanowane wcześniej ćwiczenia⁷.

Informuje się także o skierowaniu do Sewastopola kilku okrętów wojennych należących do Federacji Rosyjskiej⁸.

W nocy z 27.02.2014 na 28.02.2014 rosyjscy żołnierze w pełnym rynsztunku bojowym zablokowali port lotniczy „Belbek” na Krymie. Na terenie lotniska znajdują się żołnierze i straż graniczna Ukrainy. W nocy 28.02.2014 do portu lotniczego w Symferopolu kilkoma samochodami przybyło ponad stu rosyjskich żołnierzy z bronią. Po wejściu do budynku terminalu, ulokowali się w lokalu restauracji. Nie ukrywali swojej przynależności do sił zbrojnych Federacji Rosyjskiej. Na uwagi ukraińskich funkcjonariuszy milicji – „jesteście żołnierzami i nie macie prawa tutaj przebywać”, odpowiadali krótko – „nie mamy instrukcji, żeby z wami prowadzić rozmowy!”. Sytuacja jest stabilna. Żadna ze stron nie użyła broni. Rosyjscy żołnierze obserwują sytuację na lotnisku, nie podejmując żadnych działań. **Minister spraw wewnętrznych Ukrainy Arsen Avakov oświadczył, że całą sytuację traktuje jako zbrojną inwazję i okupację⁹.** Z kolei rosyjska agencja informacyjna „Interfax” poinformowała, że rosyjscy żołnierze nie mają niczego wspólnego z zajęciem portów lotniczych, a kontrolę nad nimi przejęły „oddziały samoobrony Krymu”¹⁰. Warto też zauważyć, że w przeddzień

³ http://m.liga.net/news/politics/174749-marchuk_sovmin_i_parlament_kryma_zahvatil_spetsnaz_iz_sevastopolya.htm

⁴ <http://www.unian.ua/politics/890692-spiker-vr-krimu-parlament-priznachit-referendum-na-25-travnnya.html>

⁵ <http://www.youtube.com/watch?v=Y0ef1BaUMZl>

⁶ <http://tsn.ua/politika/rosiyski-viyskovi-manevri-bilya-kordoniv-ukrayini-sturbuvali-nato-336912.html>

⁷ http://ipress.ua/news/pratsivnyky_dai_rozvernuly_rosiyski_btr_yaki_ihaly_u_sevastopol_50700.html

⁸ <http://tsn.ua/politika/rosiyski-btr-vzhe-v-sevastopoli-a-voyenni-korabli-na-pidhodi-la-stampa-336779.html>

⁹ https://www.facebook.com/EuroMaydan/posts/575205945909080?stream_ref=1

¹⁰ <http://www.interfax.ru/world/txt/361733>

zajścia, uzbrojeni ludzie (z karabinami i pistoletami maszynowymi) zamknęli wszystkie drogi dojazdowe wiodące na półwysep krymski z obwodu chersońskiego.

28.02.2014 Rada Najwyższa Ukrainy przyjęła uchwałę o zwróceniu się do państw uczestniczących w Memorandum Budapesztańskim (USA, Federacja Rosyjska, Wielka Brytania) z apelem o poszanowanie dla integralności terytorialnej Ukrainy. W uchwale Rada Najwyższa domaga się od Federacji Rosyjskiej zaprzestania działań noszących oznaki zamachu na suwerenność państwową i terytorialną integralność Ukrainy¹¹.

Reagując na wydarzenia na Ukrainie, wspólnota międzynarodowa zaapelowała do władz Federacji Rosyjskiej o nie ingerowanie w wewnętrzne sprawy Ukrainy. Między innymi Sekretarz Generalny NATO **Anders Fogh Rasmussen** wezwał Rosję do powstrzymanie się od eskalacji napięcia. *„Jestem zaniepokojony sytuacją na Krymie. Apeluję do Rosji o nie stosowanie działań, które mogą doprowadzić do eskalacji napięcia lub powstania nieporozumień”¹²*, - oznajmił Rasmussen. Sekretarz Stanu USA **John Kerry** także wezwał władze Rosji do nie ingerowania w sprawy wewnętrzne. *„Nie ma wątpliwości, że jakakolwiek zbrojna interwencja, która naruszy integralność terytorialną Ukrainy będzie wielkim i bardzo poważnym błędem”¹³*, - oznajmił sekretarz stanu USA. Z podobnym oświadczeniem wystąpił również sekretarz obrony USA **Chuck Geigel**: *„Oczekujemy, że inne państwa będą szanować ukraińską suwerenność i unikać prowokacyjnych działań”¹⁴*.

Z oświadczeniem w sprawie sytuacji wokół Krymu wystąpiło także Ministerstwo Spraw Zagranicznych Turcji. W resorcie stwierdzono, że rozwiązanie ukraińskiego kryzysu powinno zostać znalezione w granicach terytorialnej integralności Ukrainy¹⁵.

27.02.2014 Parlament Europejski przyjął rezolucję, w której wyraził poparcie do zachowania terytorialnej integralności Ukrainy. W rezolucji przypomina się, że Federacja Rosyjska, na równi z USA i Wielką Brytanią jest gwarantem istniejących obecnie granic Ukrainy, zgodnie z Budapesztańskim Memorandum z 1994 roku. *„Parlament Europejski apeluje do wszystkich stron i krajów trzecich o poszanowanie i wspieranie jedności oraz integralności terytorialnej Ukrainy, apeluje do wszystkich politycznych sił wewnątrz Ukrainy, jak również międzynarodowych podmiotów, o powzięcie zobowiązania do działań na rzecz terytorialnej integralności i narodowej jedności Ukrainy, z uwzględnieniem elementu kulturowego i językowego kraju i jego historii”¹⁶*, - zapisano w rezolucji.

Przypominamy, że zgodnie z memorandum, podpisanym 05.12.1994 roku w Budapeszcie, Federacja Rosyjska, USA i Wielka Brytania udzieliły Ukrainie gwarancji dla jej terytorialnej integralności w zamian za rezygnację Ukrainy z arsenału broni jądrowej¹⁷.

W dniu 27.02.2014 Ministerstwo Spraw Zagranicznych Ukrainy przekazało tymczasowemu pełnomocnikowi RF na Ukrainie notę z prośbą o wstrzymanie dyslokacji wojsk rosyjskiej Floty Czarnomorskiej. Przekazana została również nota w sprawie możliwości przeprowadzenia konsultacji w sprawie Krymu¹⁸.

Rosyjscy żołnierze zajmują budynki i obiekty państwowe, otwarcie poruszają się po terenie Półwyspu Krymskiego, naruszając przy tym gwarancje Budapesztańskiego Memorandum. Protestującym ludziom na Majdanie w Kijowie, za cenę licznych ludzkich ofiar, udało się zakończyć

¹¹ http://tvi.ua/new/2014/02/28/rada_zvernulasya_do_krayin_budapeshtskoho_memorandumu_schodo_krymu_dokument

¹² http://www.bbc.co.uk/ukrainian/politics/2014/02/140227_europe_on_ukraine_crisis_or.shtml

¹³ http://www.bbc.co.uk/ukrainian/politics/2014/02/140227_kerri_russian_troops_or.shtml

¹⁴ <http://www.pravda.com.ua/rus/news/2014/02/27/7016525/>

¹⁵ http://tvi.ua/new/2014/02/27/turechchyna_zrobila_zayavu_schodo_krymu

¹⁶ <http://dt.ua/POLITICS/yevroparlament-priynyav-rezolyuciyu-schodo-ukrayini-i-zaklikav-rosiyu-dotrimuvatisya-distanciyi-138501.html>

¹⁷ http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/998_158

¹⁸ http://tvi.ua/new/2014/02/27/mzs_ukrayiny_peredalo_rosiyi_druhu_notu_schodo_krymu

siłowy scenariusz Putina i Yanukovycha. Były prezydent Ukrainy uciekł do Rosji. Pokonany rosyjski rząd, usiłuje rozegrać ostatnie karty, stosując na Krymie gruziński scenariusz. Sprawdzenie jaką wartość mają deklaracje UE i USA, a także zobowiązania NATO do zapewnienia integralności ukraińskiego państwa – stanowią obecnie jedno z kluczowych zadań Putina.

Fundacja „Otwarty Dialog” apeluje do międzynarodowej wspólnoty, aby nie czekać na kolejne ofiary i realizację planów rosyjskiego dyktatora. Ponad 90 osób zabitych w ubiegłym tygodniu w Kijowie, świadczy o dużym prawdopodobieństwie realizacji na Krymie najbardziej czarnych scenariuszy. Fundacja zwraca się do UE i USA, OBWE z prośbą o wysłanie w trybie pilnym misji obserwacyjnych na Krym, a w szczególności do Sewastopola.

Informacja:

Autonomiczna Republika Krymu – jednostka administracyjna na południu Ukrainy, położona na Półwyspie Krymskim. W 1956 roku r. Półwysep Krymski został przekazany ze składu RFSRR (Rosyjska Federacyjna Socjalistyczna Republika Radziecka) do USRR (Ukraińska Socjalistyczna Republika Radziecka). Skład etniczny ludności: Rosjanie (58%), Ukraińcy (24%), Tatarzy Krymscy (12%).

W celu uzyskania bardziej szczegółowych informacji, prosimy Państwa o kontakt:

Lyudmyła Kozlovska, Fundacja „Otwarty Dialog”

lyudmylakozlovska@odfoundation.eu